

Poština plačana v gotovini.

Leto I.

Ljubljana 1. decembra 1929.

Štev. 1.

II
49742

OMLADINA

GLASILO JUGOSLOVENSKE NAPREDNE MLADINE

Uredništvo in uprava: Tomanova ulica štev. 3. — Telefon štev. 2974. — Račna poštna hranilnica štev. 15.471. — Izhaja trikrat mesečno. — Naročnina letno 35 Din. — Številka 2 Din.

LJUBLJANA
BOŠKO
10. XI. 1929

Kaj hočemo?

Svobodno, veliko, silno Jugoslavijo, ene misli in enega srca.

Prostor na solncu za vsakogar, ki ga je žejen.

Svoboden razmah misli in stremljenj brez avtoritete.

Enakopravnost narodov in upoštevanje narodnih manjšin.

Na delo, tovariši!

V nas je

zdravje,

moč,

mladost!

Jaroslav Dolar:

Rapallo 12. novembra 1929.

Za obletnico najtemnejšega, najtežjega in najsrमतnejšega dne v zgodovini našega naroda naj izide naš list.

Naj pove svetu, da nikoli ne bomo pozabili svojih šeststotisoč bratov in sester, ki še čakajo Gortanovega usode.

Naj pove svetu, da Gortan, brat naš po krvi in srcu ni mrtev, ampak, da živi, da živi v naših srcih potisočrjeno življenje mučenika.

Naj živi, raste in ojekleni v naših srcih Vladimir Gortan.

Francé Gerželj:

1. december 1929!

Enajstič bomo priromali k Vstajenju, enajstič se bodo naše misli, morda le za trenutek, dotaknile naših svetinj, našega trpljenja in naših radosti. Samo mimogrede si bomo segli v roke in šli dalje, kakor da se ni ničesar zgodilo. Dalje bomo romali v trdni veri, da smo storili svojo dolžnost, da smo dali domovini vse, kar zahteva. Še groza nas ne bo misli, da naše težko in grenko pridobljeno ujedinjenje še ni plačano, še ni popolno, še ne hrani v sebi vse naše krvi.

Tovariši, ali ni naše romanje brezciljno? Čutite, da hodimo le v kolobarju, da se še nismo sprostili, da še nismo razodeli drug drugemu resnice?!

Vsako leto se najdemo na dan našega Vstajenja na isti točki — a čudno — nikdar se ne vprašamo, kaj vse smo že storili, da bo naše ujedinjenje res popolno, da ga bodo občutili vsi, da ga bodo deležni vsi.

Mimo nas gre prvi december, komaj da se ga zavemo, in če se ga, so vse naše misli, vsi naši sklepi tako bežni in polni nesoglasja. Zdi se, da zahteva časa še ni našla poti v nas, da se še nismo strnili v celoto, v kateri se pretakajo življenjski sokovi, ki ustvarjajo vedno novo in novo. Vsled malenkostnih misli, vsled tesnega obzorja, vsled neke notranje disharmonije in neusmerjenosti še ne razumemo popolnoma dejstva, da bo treba še mnogo dela, da se uresničijo vsi ideali onih, ki so se za našo svobodo, za naše ujedinjenje borili, delali, trpeli in umirali, kajti naša domovina še ni dobila svoje končne oblike. Zato bodi

Francé Gerželj:

Naš pokret. (Uvod)

Kadar nam zmanjka pogona k pozitivnemu nadaljevanju našega življenja, ko si v odločilnih, važnih trenutkih nasprotujemo sami sebi in ko se ruši vse naše dosedanje delo na eni sami točki, postajamo malo-dušni; povsod čutimo neko praznoto, ki jo mora na vsak način napolniti nov duh, da bo imelo življenje gotovo smer. V splošnem pa opravičujemo vse te in enake pojave s povojnimi posledicami ter se tolažimo: prihodnja generacija ali rod bo boljši.

Geslo, ki so nam ga postavili naši prvoboritelji, geslo, ki je pisano z mučeniško krvjo, je danes zgolj zvok, ki še komaj slišno odmeva v naših dušah.

Doba v kateri živimo, se kretamo in ustvarjamo je, več kot gotovo, v večini ozi-

prvi december vsakomur mejnik, začetek dela, ne pa dan spominov.

O, vse globlje, vse močnejše bomo romali odslej, v drugem desetletju. Jačji bo naš korak, zvočnejša beseda, trajnejše navdušenje, delo pa trdo, ko skala na Krasu. Naša pot je še dolga, pa se je ne bojimo, kajti na našem praporu so zapisane svetle besede, jasni cilji, pisali smo jih sami, pisali so jih pa tudi bratje in sestre, ki nočejo umreti. Le na ta način bomo dosegli popolno ujedinjenje, dotlej pa bo za nas vsak prvi december le krut sodnik vseh naših misli, vseh naših dejanj.

Branko Alujevič:

Diplomatska aktivnost na Balkanu.

Danas je jedino jedna stvar sigurno utvrđjena, a to je da su balkanske države uvijek odlagale riješenje svojih sporova, koji su nastali za balkanskog i svjetskog rata. Stanje je medju njima bilo dugo godina u latentnoj krizi, a ipak se je istom nedavno pojavio ozbiljan pokušaj saradivanja.

Teško je bilo proreči, kad će prestati ta sterilnost i paraliza, koja je bila oduzela balkanskim narodima skoro svaku inicijativu. Balkan je zadavao silnih briga vodećim političarima Evrope i svijeta uopće. Izgledalo je, da će Balkan vječno sačuvati ime »ratnog vulkana«. — Narode Balkana je pak mučila neizvjesnost i crna slutnja.

Zato je danas potrebno s veseljem zabilježiti novi duh, koji hoće da ukloni neprijateljstva. Opažamo jaku diplomatsku akciju, koja može da urodi dobrim plodovima, koji će onda povoljno uplivati na opću političnu atmosferu međunarodnog foruma.

U tom pravcu imamo pred sobom već gotove činjenice kao n. pr. grčko - jugoslovenski ugovor, bugarsko - turski ugovor; osobito su pak važni pregovori izmedju Grčke i Turske, te konačno pregovori izmedju naše kraljevine i Bugarske. Pregovori, koje vode jugoslovenska i bugarska delegacija u Sofiji su tehničke prirode, ali baš saradiva-nje sporova tehničko - gospodarske naravi dovodi obično do prijateljstva, koje osobito mi Jugosloveni želimo. — Moram još napomenuti, da je vlada zaraništa u Rumuniji takodjer za sredjivanje odnošaja sa Bugarskom. — Jasno je, da će ova akcija uspjeti, čim je budu svi cijenili i podupirali; ta ona ima glavni preduvjet za uspjeh: sloni na poštivanju prava i suverenosti svakog pojedinog naroda.

rih negativna. Vsaka negativna doba pa je počasno umiranje.

Kako to preprečiti, kje najti protitež?

Če drugi molče, hoće mladina sama poiskati odgovor, ker se ji umirati noće!

Zato pa je potrebno, dvakrat potrebno, da se zberemo mi, mladina, in začnemo graditi pozitivne osnove našega bodočega življenja, da ustvarimo iz lastnega bistva kulturne vrednote.

Vsak pokretaš naj pogleda vase. V sebi bo našel, kar je zapustila preteklost v njem zdravega. Kar pa je v posamezniku že morda zatonilo, bo spet oživel ob spominu na organično celoto dogodkov, ki jih je preživel in mu služilo kot zakladnica spoznanj.

Predvsem pa so potrebni za razvoj in napredek pokreta posamezniki, ki imajo koristno idejo in dovolj močno voljo, da jo uresničijo. Seveda s tem ni rečeno, da mora imeti vsak član pokreta idejo. Ne. Vsak

Sve to znači početak nove ere prijateljstva i saradnje. Danas su balkanske države prepuštene same sebi u riješavanju sporova, te se skoro već i ne opaža predratni upliv drugih država Evrope, koje su bile nekako monopolizirale kretanje i djelovanje ministara balkanskih država. — Rat je uništio one sile, koje su provaotale politiku tutorstva; ratne su grozote dale balkanskim narodima pravo do vlastitog života. — Stanje je bilo radikalno promjenjeno, ali su se još dugo opazale loše posljedice ropstva; veće ili manje odvisnosti. Izgledalo je, da je pravi mir na Balkanu nemoguć. Situacija je bila taka u koliko je Društvo Naroda bilo u početničkoj krizi, a opet su za nj ta pitanja bila previše delikatna; zamršena da upotrebi svoj auktoritet, koji nije smio riskirati eventualni neuspjeh. — Mnoge su države htjele preuzeti baštinu Austrije i Rusije na Balkanu, to je još više oteževalo mirno riješavanje, kako se to j danas događaja.

Balkanske su države, a naročito Grčka i Jugoslavija pristupale uvijek i sa uvjerenjem svim mirovnim akcijama na Rajni i drugim bolesnim točkama poslijeratne parcelacije.

Sada nastupaju novi momenti, nastaju direktni pregovori tehničke naravi, koji onda urode ekonomskim i političnim zblizavanjem.

Put je težak, no ipak su zapreke savladive, ako države ne zaborave osnove pravde i poštivanja, koji se nalaze u organizaciji i radu Lige Naroda. Sve to više nestaje mržnje i zavisti, tih glavnih činitelja stare politike medju balkanskim narodima.

Potpis grčko - jugoslovenskog, grčko - rumunjskog i bugarsko - turskog ugovora postavio je temelje za balkanski Locarno, koji mora da ustvari ono, što su dugi vijekovi uništili.

Vlade danas vijećaju, no one će uspjeti istom onda, kad će širi slojevi shvatiti sva ta nastajanja te odbaciti dosadašnji način borbe pomoću atentata i grožnja.

Francé Gerželj:

Mladina.

V dneh ustvarjanja novih razdobij vrši mlada narodna inteligencija eno najpomembnejših nalog. Vsi veliki preporodi v vseh narodih, pa tudi v našem, so vznikli iz dela oduševljene in zavedne mladine, mladine, ki gre v boj prežeta z ideali in požrtvovalnostjo, ki se zna dvigniti nad malenkostne in brezplodne intrige raznih osebnosti in strank, ki je aktivna kot ustvarjajoča sila v dneh nacionalnega omahovanja.

član pa mora sodelovati, se mora vsaj v nekem smislu žrtvovati, to se pravi, se mora založiti za ustvaritev, za uresničenje ideje.

Razumljivo je, da uresničenje ideje ni zgolj reakcija na današnje dobo, marveč rast iz lastnih življenjskih sil. Saj današnja doba ne zahteva besed, lepozvencih in visokih, ona zahteva dejanj.

In to bodi naš cilj, naš aksijom!

Predpogoj vsakega pokreta, ki hoće vršiti zdravo, plodonosno delo, pa je — zdrav duh. Če tedaj govorimo o novem življenju, o novih kulturnih vrednotah, nam mora biti zdrav duh fundamentalna gonilna sila v vseh fazah zasnovanega pokreta. Kakor hitro pa se vrinejo v pokret razni taktični in tradicionalni predsodki, postane ves pokret votla beseda, prazna forma, kajti le pokret, ki ima za osnovo zdrav duh ter združuje v sebi zdravo mladino, je nekaj organičnega in ne le slučajna tvorba. (Dalje sledi.)

Mladina daje zopet življenje onemu, ki je zamrlo in klonilo, vliva vero onim, ki so jo izgubili, pomlaja ljubezen in voljo do velikega in plemenitega, stoji kakor glasnik novega, boljšega in vzvišenejšega. Njena beseda postaja moč v službi ideje, dviganja in ustvarjanja. Ona je predhodnik novega, — onega, kar prihaja. Mladina zna in more preživeti vse težkoče, vse krize, vse preizkušnje. Ona se budi, se upira in se ne more vživeti in izmiriti z onim, kar je. Njenemu gledanju se odpirajo vedno nova in nova obzorja. Ona je edina, ki se nikdar popolnoma ne izmiri s slabim. V sebi hrani narodne svetinje, narodovo vero. Zato pa je veličina, sila in bodočnost slehernega naroda v njegovi mladini.

Tako tudi v našem narodu igra eno najvažnejših vlog mladina. Iz nje rasejo osebnosti, močne osebnosti, ki vršijo kulturno in nacionalno misijo naroda.

Takšni smo — mladina, to je naše ogleдалo. Vse to čutimo v sebi.

Mi gremo svojo pot; začrtali smo si svoj program, ki ga hočemo izvesti v življenju in s katerim hočemo kulturno mrtvo življenje preroditi. Na delu smo, da ustvarimo novo dobo, boljše dobo. V sebi čutimo klic, da smo ravno mi poklicani k temu delu. Zdi se pa, kot da starejša generacija ne gleda rada tega prerodenja mladine. Razumljivo: prilagodila se je razmeram; v njej ni več idealov, ognjevitosti in borbenosti kot v nas.

Toda, ali nima tudi mladina svoje življenjske naloge in ali ni ravno mladost ona doba človeškega življenja, ko živijo ideali v najčistejši luči, in sicer ideali, ki ne dovoljujejo kršitve in kompromisov!?

Od vseh strani letijo na nas očitki, da smo zakrknjenci, da smo brez idealizma, da smo preveč samoglavi, da ne upoštevamo nasvetov starejših. Mi pa odgovarjamo: danes, bolj nego kdaj, je potrebna omejitev, da poslušamo starejše samo tedaj, kadar nam svetujejo ono, kar je dobro (!), kajti ne more se biti optimist, ko se zve, kaj vse so delali starejši, in kaj še delajo, da ustvarijo jugoslovensko (?) zavest v mladini. Mnogi, namesto da dvignejo mladino, da jugoslovenski misli, da se navdušuje za višje vrednote, gledajo, da jo zvabijo v plemenske organizacije, da jo vklenejo v svoje svrhe ter jo onesposobijo za samostalno ocenjevanje dogodkov iz vidika interesov celokupnega naroda.

Odločno nastopamo proti takemu vzgajanju jugoslovenske zavesti. Nam ni do tesh, ozkih obzorij, do dobičkanosnih tendenc, preko njih gre naše navdušenje, in naša ljubezen objema vso Jugoslavijo ter

bo našla pot do poslednje sestre, do zadnjega brata. Narod, iz katerega smo izšli, hočemo dvigniti v kulturnem, ekonomskem in socialnem oziru. Predstavljati moramo dobo, prvo dobo našega stvarnega, idejnega in duhovnega edinstva, zgraditi moramo jugoslovensko individualnost, ki nas bo vodila k uresničenju splošnih ciljev človečanstva. Priznanja pa ne iščemo v sedanjosti, bodočnost nam ga bo dala.

Alujević Branko, tajnik SSLU:

Sestanek glavnega odbora Pobratimstva.

Dne 14. XI. se je vršil v Zagrebu sestanek Saveza jugoslovenskih akademikov, t. j. Pobratimstva. V imenu Sveta slušatelj Ljubljanske univerze sta prisostvovala tovariša Vekoslav Iskra in Branko Alujević.

Potek celega sestanka kaže medsebojno harmonijo in zaupanje vseh akademikov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Obenem se je še enkrat uveljavila enakopravnost vseh sekcij.

Podana so bila izčrpna poročila izvršilnega odbora, najzanimivejše pa je bilo poročilo o udeleževanju Pobratimstva v inozemstvu. Naša delegacija se je v dogovoru z Rumunijo in Českoslovaško abstinirala kongresa mednarodne študentske konfederacije, ki se je vršil v Budimpešti ob priliki 1000 letnice obstoja ogrske države. Pobratimstvo je pozitivno znalo, da bodo padle na kongresu iredentistične izjave, ki govorijo proti moralni in historični pravici naše države. — Našla sta se pa dva člana Pobratimstva iz Beograda, ki sta šla sama brez pooblastila in vednosti sekcij na ta kongres; seveda sta bila eksemplarično kaznovana. Upati je, da se takšni izpadi ne bodo več ponovili.

V Cluju (Rumunija) so se sestali v tem letu predsedniki našega, rumunskega in českoslovaškega združenja ter so sklenili, da se osnuje študentska Mala antanta, ki bo imela svoj sedež zaporedoma v Pragi, Bukarešti in Beogradu. Organa sta komitè in kongres. Komitè se sestoji iz šest članov, po dva iz vsake države. Kongres se pa organizira v obliki parlamenta; v njem sodeluje čim večje število akademikov iz združenj, ki sestavljajo Študentsko Malo antanto. Kongres se sestaja enkrat na leto v tisti državi, kjer je komitè. Glavni odbor je v načelu sprejel ta načrt, podrobnosti pa se bodo ugotovile na prvem kongresu, ki se vrši februarja 1930. leta v Pragi. — Ugotovljeno je bilo, da bodo v komitèju Male an-

tante po en predstavnik iz Beograda, eden iz Zagreba in Ljubljane zaporedoma. — Na konferenco v Prago gredo trije delegati: po eden iz vsake sekcije.

Glavni odbor Pobratimstva je poveril SSLU-ju sekcijo za ekskurzije in sport in ono za časopis in propagando. Dejstvo je, da se SSLU vedno bolj upošteva in priznava njegovo možnost delovanja.

Prepričani smo, da bo Svet tudi v nadalje izpolnjeval želje in upanje v najboljši meri.

Oz uredništva!

Živa potreba nas je prignala do tega koraka, kajti edino v svojem lastnem glasilu lahko izražamo svoje želje, svoje sklepe, svoje mišljenje.

Naj se razširi »Omladina« po vsej naši domovini — in vsi, ki čutijo potrebo do resnega dela na še nerazoranih ledinah, naj vstopijo v naš krog, v krog marljivih in vztrajnih sotrudnikov! Čim več nas bo, tem mogočnejše bo zadonela naša pesem!

Ker pa hoče naš list zadostiti vsem potrebam inteligenčnega naraščaja in ker je namenjen tudi našim prijateljem v širši javnosti, ne sme biti njega vsebina enotična in tudi ne preveč ozkosrčna. Da bomo to dosegli, bomo razdelili vsebino prihodnjih števil v štiri glavne dele: 1. Idejni članki; 2. Socialno - ekonomsko življenje dijaka; 3. Leposlovni del (ki naj vsebuje pesmi, črtice, krajše povesti); 4. Organizatorični del (delo v naših vrstah in izven njih, delo med ljudstvom, informacije).

Prispevki naj bodo pisani le na eni strani, dočim naj bo druga prazna, ker se sicer delo v tiskarni zelo zavlačuje.

Nenaročeni rokopiši se ne vračajo!

Oz uprave!

Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadran« je začelo izdajati »Omladino« iz lastne moči, brez vsake podpore. Skromen je zato naš začetek. Od prijaznega vsprejema v narodni javnosti je odvisen procvit našega lista. Imamo torej nado, da nas rodoljubni Jugosloveni podpro z naročbo. Da se nam prihrani brezpotrebne izdatke, naj se izvoli poslati takoj naročnino ali pa vrniti list.

Opozarjamo naše dijaštvo, da se naročnina plača lahko v obrokih.

Stel sem utripe . . .

V prsa zaril sem roke,
iztrgal iz njih sem srce

in stel sem njegove utripe:

Ali so glasni dovolj za hrupni milijon
Ali jih je dovolj za obupni milijon:

za norce, pijance,
za drzne fantiče
za lepe dekličice
za norce, pijance,
za vse?

O, tedaj sem z grozo spoznal:

še zame so utripi pretihi,

še zame so utripi prerediti!

In padel sem pred sodnika Krvnika:

Ti, ki milostno svoje dobrote deliš,

Ti, ki nas vse s svojim bičem krotiš,

čuj človeka:

še bij me in tepi s škorpjoni,

da bo izbičano moje srce

zvenelo za vse.

J. Dolar.

Ivo Brnčić:

Bolna noč v kavarni.

Luči v lestencih kot svetle oči . . .

Bliski in kristalnih zrcalnih gorijo,

bliski iz čaš mi v srce govoriyo:

»Kdo si, o, kdo si? Mar res to si — ti?«

Nisem več jaz! O, v opojne je vale,

Burnih akordov vtonila preteklost!

Tu sem in tak sem! In vse brez sramu sem!

Saj smo le šibki, saj nismo kot skale . . .

Dim, vse je dim . . . Cigareta graciozna,

V ustnah, ki žge jih sarkazma nasmeh . . .

Modre so megle v možganih in srcu

Skrit v njih spomin o nekdanjih je dneh.

Kako si mi blizu!

1.

Kako lepa je bila nocoj večerna zarja! In kako trdno žalostna. V mojem srcu je žalost, ki je lepa kakor smrt.

2.

Tako se mi zdi, kakor da mi je smrt tako blizu — roko iztegnem in dotaknem se njenih mehkih ljubečih udov. Zakaj se zavija v tako težke halje? Ona, kraljica nad kraljicami, mati nad materami, ljubica nad ljubnicami. Zakaj se zavija v tako težke halje? O, zdi se mi, da so iz težkega baržuna. In temno violičaste gube vabijo v objem. V tesen, topel mehak objem.

3.

Kako daleč je moja mladost! Zlatolasa, belogruda je utonila v nocojšnji zarji. In zdaj sem sam, čisto sam. Kakor kostanj, ki cvete jeseni.

4.

Zdaj je jesen in trudno je moje srce. Tako trudno in žalostno, kakor zvonjenje avemarije.

Toda pomlad bo prišla in moje srce bo vriskalo kakor kladivo nad naklom. Ker bo vedelo, da je pomladi smrt najlepša.

J. Dolar.

4. redna skupščina Sveta slušateljev ljublj. univerze kralja Aleksandra I.

Ljubljanska akademska omladina ima pred seboj mnogo perečih problemov, ki jih more z uspehom rešiti le naša najvišja stanovska organizacija Svét slušateljev ljubljanske univerze.

V študijskem letu 1925—26 se je ustanovil na ljubljanski univerzi SSLU kot stanovska študentska organizacija z namenom, da prevzame skrb za življenjske interese vseh akademikov, da se bavi z vsemi študentskimi vprašanji in da dostojno predstavlja pred akademskimi oblastmi in pred javnostjo vse slušatelje ljubljanske univerze.

Po štiriletnem obstoju in delu vseh dosedanjih predsedstev Svéta se je vera v važnost te organizacije, v nje potrebo in pomen še ojačila, čeprav so ostali mnogi njeni napori v tej in oni stvari tudi mnogokrat še brez uspešnih rezultatov. Saj je resnica, da nimamo niti še akademske bolniške blagajne, niti skupne akademske menze, niti podpornega fonda za siromašne študente — same važne naše stanovske zadeve, ki so bile stavljene SSLU že ob njegovi ustanovitvi v delovni in izvršni program. Delo na vseh teh stvareh ni dokončano, v mnogi meri radi do sedaj še malo ugodnega študentskega položaja in vpliva v zunanjih prilikah, deloma pa tudi v premali stanovski zavesti nas samih, ki nas mora združiti v najtesnejših vezeh v stremljenjih in delu za skupne študentske stanovske in življenjske zahteve, potrebe in cilje. Vendar beleži SSLU v dobi svojega obstoja in dela tudi cel niz lepih uspehov, ki nam potrjujejo zavest, da je ob skupnem in solidnem delu vseh svojih članov sposoben doseči za akademike mnogo koristnega, važnega in prepotrebnege.

Baš letošnja skupščina, ki se je vršila dne 8. novembra 1929 v zbornični dvorani univerze, je dokazala upravičenost obstoja Svéta.

Točno ob 15. konstatira predsednik tovariš Ekar D. nesklepčnost in izjavi, da se vrši skupščina čez pol ure. Ob 15.30 otvori IV. redno skupščino SSLU kralja Aleksandra I., pozdravi vse navzoče tovariše in tovarišice ter prečita dnevni red: 1. Otvoritev; 2. čitanje zapisnika III. redne skupščine; 3. poročila predsedstva; 4. poročila načelnikov sekcij; 5. debata o poročilih; 6. poročilo o kongresu Pobratimstva v Sarajevu; 7. absolutorij; 8. slučajnosti

Predno preide sam na dnevni red, se spomni umrlih tovarišev Unka, Mlakarja, Poberaja, Stančiča, Sršiča, Kmeta, katerim so navzoči stoji zaklicali: »Slava!« Prav tako se je nato spomnil istrskega mučenika Vladimira Goršana, katerega spomin so navzoči počastili s trikratnim vzklikom: »Slava mučeniku!«

Tov. Satler predlaga, da se zapisnik zadnje skupščine ne prečita, ampak se da pregledati in overoviti tričlanskemu odboru. Predlagani so: Stariha, Puc B., Gaspari. (Medklje: Kako ste milostni!) Pregledniki zapisnika so sprejeti.

Poročila predsednika tov. Ekarja: Na zadnji redni skupščini dne 16. in 17. novembra 1928 je bilo izvoljeno predsedstvo: Predsednik Köstl J., podpredsednik Zdolšek I., tajnik Hribovšek A., tajnik II, Kovič Fr., blagajnik Oven A., arhivar Kozina Ljuba in odbornik brez mandata Potokar M. Že na tretji seji predsedstva sta podala tov. Köstl in Zdolšek demisijo radi prezaposlenosti z učenjem; na mesto tov. Zdolška je bil delegiran tov. Lah I. in na mesto tov. Köstla se je bil delegiran jaz. Na isti seji so bile razdeljene sekcije in izbrani načelniki: Finančna sekcija, tov. Oven A.; socijalna sekcija, tov. Kozina Ljuba; akademski urad dela, tov. Potokar M. in propagandna tov. Ekar D. Na 7. seji je demisijonirala tov. Kozinova in je bil na njeno mesto izbran tov. Meichsner, ki je tudi prevzel socijalno sekcijo, na 12. seji pa je tov. Jereb D. zamenjal tov. Laha I., ki niso vplivale na delo baš povoljno.

Delo Svéta s lahko razdeli na delo v sekcijah in delo v predsedstvu samem. Ker bodo o delu v sekcijah natančneje poročali načelniki, se bom omejil v svojem poročilu le bolj na delo v predsedstvu samem.

Glavno delo Svéta je bilo: delo za obnovo oziroma za ustvaritev Pobratimstva, Saveza stu-

denata kraljevine Jugoslavije, proslava desetletnice univerze in reprezentanca ter splošno notranje delo. — Da začnem s prvim, moram poseči malo nazaj. V času od svoje ustanovitve pa do začetka naše poslovne dobe je nastal v notranji organizaciji centralne uprave velik kaos. Po novih volitvah ni stara uprava hotela pripoznati nove in ji ni hotela predati poslov. Razširjale so se pri nas različne vesti o centrali, ki so primorale Svét, ki ni na mnogoštevilne Savezne dopise dobival nikakih odgovorov, da je v mesecu februarju poslal v Beograd dva svoja delegata (tov. Hribovška in mene), da se tam na mestu informirata v dejanskem stanju in da stopita v stike tako s staro in novo upravo naše centrale. Posrečilo se nama je dobiti novega predsednika Pobratimstva, s katerim smo se dogovorili, da pride delegacija sekcije Beograd v Ljubljano na predkonferenco, na katero smo povabili tudi jugoslovensko akademsko podporno društvo, zagrebško sekcijo Saveza. Ta konferenca se je vršila v prostorih J. n. a. d. Jadrana in so bile na njej zastopane vse tri sekcije Saveza, in sicer: Za Pobratimstvo, sekcija Beograd, tov. Popovac in Grdžić; za Japd, sekcija Zagreb, tov. Göre in Varišek; za Ljubljano je bilo navzoče pri predkonferenci celotno predsedstvo Svéta. Na tej konferenci smo razpravljali o vseh vprašanjih, ki se tičejo Saveza in se nam je že takoj posrečilo doseči sporazum o številnem zastopstvu vsake sekcije v Savezu. Do tedaj je namreč veljalo razmerje med posameznimi univerzami Ljubljana, Zagreb in Beograd 1 : 2 : 3. Na predkonferenci pa smo se sporazumeli, da stavimo na kongresu Saveza predlog za enakopravnost univerz v Savezu. Na sestanku smo nadalje sklenili, da se vrši kongres v Sarajevu v prvi polovici meseca julija. Tovariši iz Beograda so tudi obljubili, da bodo storili vse, da dobijo podporo za ta kongres, da bi s tem omogočili polnoštevilno udeležbo s strani akademikov. Ko se je bližal čas kongresa, nismo nikakor mogli dobiti zvez z Beogradom, tako da smo mislili, da kongresa vobče ne bo. Končno smo prejeli obvestilo, da se kongres vrši v drugi polovici julija, da pa obljubljene podpore niso mogle dobiti na noben način. Ker je bil Svét v zelo slabih gmotnih prilikah, se je obrnil na predstavnike list s prošnjo, da pošlje na kongres vsaj dva delegata. Tako je finansirala Akademsko zvezo enega in J. n. a. d. Jadran drugega delegata. Naša delegata tov. Köstl Janko in Potokar Mirko sta dosegla na kongresu popolno enakopravnost med sekcijami Saveza. Podrobnejše poročilo o kongresu tvori itak posebno točko dnevnega reda. Na kongresu se je tudi tretiralo vprašanje naših delegacij, in sicer v glavnem na kongresih C. J. E. Da bi se vsaka delegacija, ki zastopa celokupno akademsko omladino Jugoslavije, res sestojalo iz delegatov vseh treh univerz, je bilo sklenjeno sledeče: V slučaju, da bo iz finančnih ozirov mogoče poslati tri delegate, se bodo razdelili med sekcije v razmerju 1 : 1 : 1, če bo mogoče poslati šest delegatov, pa 1 : 2 : 3. Naša delegata sta odšla s kongresa uverjena, da bo vse v redu. Ko pa je prišel čas, da bi dobili obvestila glede delegacij, ni bilo mogoče dobiti iz centrale nikakega odgovora. Končno smo zvedeli, da se je Savez po svojih delegatih udeležil kongresa, ki se je vršil v Budimpešti. Ker Svéta o tem kongresu nihče ni obvestil, smo takoj poslali Savezu dopis, kako in kaj je z udeležbo naše delegacije na kongresu C. J. E. v Budimpešti. Na ta dopis smo prejeli odgovor šele 3. oktobra, v katerem nam Savez javlja: Savez je prosil podpore za delegacijo na kongres predsednika vlade in zunanjega ministra. Niso pa dobili nikakega odgovora. Tedaj je prišla vest, da se kongresa ne bodo udeležili ne Čehi niti Rumuni, in to iz razloga, da Madžari baje nameravajo napraviti na tem kongresu nekako revizionistično manifestacijo proti Mali antanti. Radi tega je tudi naš Savez sklenil, da se kongresa ne udeleži. Na kongres pa sta odšla dva tovariša iz Beograda: Dušan Veličković in Borivoj Bratuljevič. Na ministrstvo zunanjih poslov se je obrnil namreč predsednik C. J. E. g. Bagnall in predsednik madžarskega Saveza in sta dala popolno garancijo, da se omenjene manifestacije, ki bi bile v nasprotju z našimi nacionalnimi interesi, ne bodo vršile. Isti čas je prišel na ministrstvo zunanjih poslov predsednik sekcije za zunanje posle Saveza češkoslovaških študentov in izjavil, da je češkoslovaški Savez poslal delegacijo na kongres in da je radi tega potrebno, da je tudi naš Savez na tem kongresu navzoč. (Sledi.)

J. A. D. Triglav.

Po mrtvilo, ki je zavladao v duštvu v zimskem semestru, je Triglav v poletnem semestru lanske poslovne dobe razvil živahno delavnost. Odbor si je zadal predvsem nalogo, realizirati že pred leti projektirano ekskurzijo na Bolgarsko, da da tako izraza svojemu stremljenju po čim ožjem zblizanju in sodelovanju ter medsebojnem spoznavanju slovanskih, zlasti južnoslovanskih narodov. Kakor pa se ekskurzija že pred leti radi neugodnega zunanjepolitičnega položaja ni mogla izvršiti, tako je moralo tudi letos društvo radi nepredvidenih težkoč resignirati na izvedbo tega načrta, za katerega je člansko, kakor ljubljanske tako tudi zagrebške edinice našega društva, pokazalo mnogo interesa. Omenim naj še, da je za našo ekskurzijo pokazalo popolno razumevanje ugledno Slavjansko društvo iz Sofije, na katerega smo se obrnili za informacije. Bodi mu v imenu J. A. D. Triglava izrečena na tem mestu najlepša zahvala! — Nameravana ekskurzija na Bolgarsko je poklicala zopet v življenje pevski zbor našega društva, ki je že pred leti priredil uspešno turnejo po Srbiji, Bosni ter Hercegovini in ki bi naj topot sodeloval na akademiji, ki smo jo ob priliki ekskurzije mislili prirediti v Sofiji.

Članskih sestankov se je v pretekli poslovni dobi vršilo troje. Na prvem članskem sestanku, ki se je vršil v mali kazinski dvorani, je predaval starešina g. univ. prof. dr. Šerko o temi »Živčevje in človek«. Poljudno-znanstveno predavanje je razen članstva privabilo tudi mnogo kolegov-nečlanov. Nič manj zanimivo ni bilo predavanje, ki ga je imel na 2. članskem sestanku starešina g. prof. dr. Slodnjak. G. predavatelj je govoril o vtisih z ekskurzije po Balkanu. Interesantno, z mnogimi anekdotami in osebnimi doživljaji prepletano predavanje bi naj bilo nekak uvod v našo nameravano ekskurzijo na Bolgarsko. Na tretjem članskem sestanku pa se je razpravljalo o volitvah v SSLU. Članstvo si je soglasno osvojilo predlog, da gre Triglav v volilno borbo skupno z Jadranom. Razen tega se je prodrlo prepričanje, da je treba stremeti za čim širšo koalicijo vseh naprednih sil na ljubljanski univerzi. Uspeh liste jugoslovenske omladine, pod čigar okriljem se je združilo vse napredno študentstvo ljubljanske univerze, je zadostno pokazal, da je, kadar se gre za višje, skupne interese svobodnomiselnega študentstva naše univerze, Triglav vedno pripravljen sodelovati na skupnem programu.

Ob priliki proslave 10 letnice obstoja ljubljanske almae matris je Triglav razstavil na razstavi, ki se je vršila na tehnik, svoje raritete, izmed katerih je zlasti častitljivi triglavanski prapor z visokim odlikovanjem reda sv. Save z bujal splošno pozornost. Omenbe vredno je, da se je odzval izmed naprednih akademskih društev edino Triglav povabilu ljubljanskega »Radia«, ki je v proslavo 10 letnice univerze priredil cikel predavanj; ob tej priliki so prvič poleteli v širni svet zvoki triglavanske himne, ki jo je zapel društveni pevski zbor in prvič se je v radiju glasila beseda o zgodovinski preteklosti in sedanjem delovanju, stremljenju in programu J. A. D. Triglava.

H koncu naj še omenim redni občni zbor, ki se je vršil 12. t. m. Po absolutoriju staremu odboru, je bil izvoljen naslednji nov odbor, ki se je konstituiral takole: predsednik Nučič A., iur.; podpredsednik Rajh M., techn.; tajnik I. Sušteršič V., iur.; tajnik II. Kolka A., iur.; blagajnik Klinc E., med.; arhivar Ferlan T., tech.; gospodar Krule I., iur.; knjižničar Povoden V., iur.; odbornik brez mandata Burger Fr., st., iur. Upam, da bo novi odbor v polni meri izpolnil nade, ki ga stavi vanj člansko, in realiziral načrte, ki jim ni bil radi nedostajanja časa in nerazumevanja višjih krogov kos stari odbor. J. K.

Izdaja jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadran« (Puc Boris). — Odgovorni urednik Hrovatin Viktor. — Urejuje redakcijski odsek: — Tiska Narodna tiskarna (Fr. Jezeršek).